

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Explicatio illius sententiæ: Ecce vicit leo de tribu Iuda, radix Daud. Sectio
II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

librum, & accipientem librum interesset? Non video etiam cur iuxta primam vniuersa scriptura, & multo minus iuxta secundam, diuinæ sapientiæ arcana in vniuersum nomine huius libri accipiantur, cum non omnia, quæ diuinæ literæ complectuntur, ad propositum & mysteriū visionis Ioanni ostensa pertinerent.

Quare existimamus librum hunc nullum esse alium, quam hunc ipsum librum Apocalypsis, seu Apocalypsis mysteria, per visionem in libro illo imaginario ob signata, & inclusa: quorum explicationem solus agnus tradere potuit. In quam sententiam eò libentius adducor, quòd aptius video libri mysterium cum Apocalypsi conuenire: septem enim libri sigilla, sunt septem visiones præcipuæ, quas initio diximus toto hoc opere comprehendere: tunc apertis sigillis narrat Ioannes sequentibus capitibus, illa se vidisse admiranda, quæ deinceps commemorat, vt nemini iam dubium esse debeat, librum illum, cuius signaculis resignatis, visiones hoc opere commemoratæ apparuerunt, hunc ipsum esse Apocalypsis librum, qui eas continet, cuius enim alterius libri, quàm Apocalypsis esse possunt Apocalypsis mysteria? Deinde cum Ioannes in spiritu cælum ascendere iussus fuisset, vt ei ostenderentur, quæ citò fieri oportet, ostensus autem ei sit liber primùm signatus, deinde apertus, in quo ea tantum vidit, quæ ipse hoc opere commemorat, quem alium quæso librum ei ostensum & apertum existimare oporteat, quàm hanc eandem Apocalypsim eiusmodi mysteria continentem: atque hanc de hoc libro sententiam sequitur Pannonius super illa verba: *Et nemo poterat neque in cælo, neque in terra, neque subius terram aperire librum.* Hinc etiam difficultatem huius libri licet intelligere, cum dicatur septem signatus sigillis, id est, septem obscurissimas visiones complectens, quæ propter summam difficultatem sigilla appellantur: simul etiam indicatur libri præstantia, neque enim vilia, sed pretiosa tam multis sigillis clausi, & ob signari solent.

Explicatio illius sententiæ: *Ecce vicit leo de tribu Iuda, radix Dauid.*

SECTIO II.

Flentem Ioannem, quod nullus neque in terra, neque in cælo, neque subius terram, id est, neque Angelus, neque homo, neque dæmon, librum illum, quem viderat, posset respicere, nedum aperire, vnus e viginti quatuor senioribus his verbis animauit, *Ne sterneris, Ecce vicit leo de tribu Iuda radix Dauid aperire librum, & soluere septem signacula eius:* quibus Ioanni spem iniecit fore, vt Christus, qui omnia omnino tanquam leo vincit, atque propter diuinæ potentia magnitudinem omnia potest, etiam librum illum resignaret, & ita mysteria in eo comprehensa vulgarentur. In qua sententia duo expositionem desiderant. Vnum est, cur Christus leoni comparatur: alterum, cur appelletur radix Dauid.

Quod igitur ad primam attinet: Christum Dominum in sacris literis leonem appellari perspicuum est, potissimum ex Genesis 49. vbi Iacob ad Messiam respiciens ex Iuda nasciturum, sic Iudam filio benedicendo alloquitur. *Carculus leonis Iuda ad pradam filii mi ascendisti, requiescens accubasti ut leo.* Quem locum de Messia, vel ipsi Iudaorum Rabbini interpretantur. Atque hac de re legendus est Abulensis in suis Paradoxis, Paradoxo 2. Eius autem similitudinis possunt rursus afferri rationes. Prima ducitur ex fortitudine, quam eandem ob causam Messias tauro & Rhinoceroti comparatur Deut. 33. eum dicitur, *Quasi primogeniti tauri pulchritudo eius, cornua illius cornua Rhinocerotis, in ipsis ventilabit gentes usque ad ter-*

D. Aug. 1. *minos terræ, quod testimonium expendens Diuus Augustinus super Deuter. quaestione vltima, docet non esse legendum, primogenitus tauri, sed cum sit primogenitus, pulchritudo eius pulchritudo tauri est, nimirum propter crucis cornua, de quibus dicitur Abac. 1. 4. Cornua in manibus eius: vbi obiter aduerte pulchritudinem Christi in cruce eleganter pulchritudinem tauri appellari: quia videlicet tota eius in cruce pulchritudo fortitudo fuit, cum mortem, ac dæmonem passione sua destruxerit, & peccati regnum extinxerit. Itaque propter summam fortitudinem, qua dæmonem vicit, appellatur leo, diciturque instar leonis vicisse: cuius victoriæ magnitudinem explicauit Paulus ad Colossenses 2. cum dixit, Expolians principatus & potestates traduxit confidenter palam triumphans illos in semetipso: vbi est diligenter obseruandum verbum traduxit, pro quo Græcè est, ἐδεδυγμένον, hoc est verbum exemplum: & est sensus Christum dæmones ita profligasse, vt eos in triumpho duxerit humiliatos, vinculisque post terga manibus, in exemplum omnium mundi Regum ac principum, vt conspectis dæmonibus tanta potentia subactis & compressis, & à pristinae fortunæ felicitate in eum statam leuitutis, miseræque redactis, discerent in eis Christi arma formidare, timentes nimirum ne similis sibi casus eueniret: hanc enim vim habet verbum Græcum ἐδεδυγμένον, quasi dicas, in exemplum proposuit. Simile quiddam habes Numer. 25. vbi Deus propter fornicationem populi cum sœcunis Moabiticis iussit suspendi cunctos principes populi contra solem in patibulis. Tolle, inquit, cunctos principes populi, & suspende eos contra solem in patibulis, vt auertatur furor meus ab Israel: Quo loco pro eo quod nos habemus suspende, transtulerunt Septuaginta interpretes ἐδεδυγμένον, id est, exempla, seu propone in exemplum, vt conspiciantur principibus suspensis, ceteri timeant. Et vt hoc obiter dicamus, eodem plane modo exponendum est traducendi verbum Matthæi capite primo, cum dicitur, Ioseph autem cum esset vir iustus, & nollet eam, (id est virginem) traducere: est enim sensus & nollet eam, exemplare, seu exemplum facere, hoc est infamare: est enim Græcè idem verbum, ἡ μὴ ἡλὼν αὐτῆς ἐδεδυγμένον. Hæc sitigitur prima ratio, cur Christus dicitur instar leonis vicisse dæmones, eorumque regnum euertisse ob eximiam scilicet, & verè leoninam fortitudinem.*

Secunda ratio depromitur à Principatu: est enim leo terrestrium animalium princeps, quemadmodum & Christus prædestinatorum omnium, quam ob causam annotauit Eusebius Cæsariensis libro 8. demonstrationis Euangelicæ cap. 2. Quamuis in sacris literis multi nominentur sancti, tamen solum Messiam Sanctum sanctorum, imò Sanctum, & iustum per excellentiam nominari: veluti Danielis 9. Et vngatur sanctus sanctorum. Et Hierem. 23. Hoc est nomen, quod vocabunt eum Dominus iustus noster. Vnde quemadmodum cetera animalia leoni tanquam principi famulantur, ita omnes gentes Christum, tanquam Regem suspiciunt, & venerantur. Tertia est, quia leo, cum terrori sit omnibus, neminem ipse timet: quæ ratio est D. Hilarij in Psalm. 131. vbi tractans locum Genesis citatum. Leo, inquit, terrori est feris omnibus, & hic solum per confidentiam, & securitatem dormit intrepidus, terror omnium vigilans est, quod maximè pertinet ad Christum, cuius intrepidæ, & præpotentis naturæ securitatem, nulla externi terroris timiditas inquietat, quod præcipuè docet Hilarius morti Christi conuenire: tunc enim dormiens Christus leonis intrepidè dormientis similitudinem habuit.

Quarta desumitur à vigilantia, cuius leo symbolum est, eò quod solus ex animalibus recuruos vngues habentibus, simulatque natus est, cernit: qua quidem in re longè superior leone Christus fuit, qui non dico in ortu, sed vel in ipso sui conceptus

conceptus momento diuinam vidit essentiam, quemadmodum multa Scripturę
testimonia non obscure significant, veluti Ioannis 1. *Deum nemo vidit unquam, nisi
genitus qui est in sinu Patris,* (id est, qui videt diuinam essentiam quatenus homo) ipse
enarravit, nam sicut per humanitatem enarravit: etiam per humanitatem debuit
esse in sinu Patris. Quę expositio colligitur ex Cyrillo Alexandrino lib. 1. in Ioã-
nem cap. 22. D. Augustino tractatu 3. in Ioannem, & D. Chrystoflo. homilia 14. in
Ioannem. Propterea Ioannis 3. Christus ipse de se dicit, *Quod scimus loquimur, &
quod vidimus testamur.* Et paulò inferiùs. *Nemo ascendit in cælum, nisi qui descendit de cæ-
lo, filius hominis, qui est in cælo.* Quo loco est aduertendum verbum illud, *Ascendit,* ef-
se præteriti temporis, vt patet ex Græco contextu, quo fit vt Christus dicat se
iam tunc ascendisse in cælum secundum humanitatem: cum autem eo tempore
nondum ascendisset per corporalem ascensionem, relinquitur loqui eum de as-
censione in cælum per visionem beatificam. Ioannis etiam 12. ait. *Vbi ego sum, illic
& minister meus erit id est,* fruetur visione beatifica, sicut ego modo fruor. Quod
autem hoc in primo conceptus articulo contigerit, non leuiter probari potest
ex illis verbis Psalmi vigesimi primi, *In te proiectus sum ex utero,* quę de Christo in-
terpretatur Eusebius Cæsariensis libro decimo demonstrationis Euāgelicę cap.
vltimo: vbi introducit Christum ita Patrem alloquentem. *Ex utero te Deum meum
iam videbam.* Et Psal. 65. *Beatus quem elegisti, & assumpsisti.* Quem locum de Christi
humanitate intellexit Diuus Augustinus indicans in ipsamet Assumptione fuisse
Christum beatum. Idemque habet libro 83. quæstionum, quæstione sexagesima
quinta, & libro quarto de consensu Euangelistarum cap. vltimo: vbi cum asse-
ruisset nullum mortalium posse in hac vita videre Deum, subiunxit, *Qua maxime
proprietas distat à cæteris homo, cuius susceptione verbum caro factum est: idemque conce-
ptus verbis affirmat* Richardus de sancto Victore, lib. 2. de Emmanuele, cap. 22.
Quod attinet ad secundum, Non vacat mysterio quod sequitur, *Radix David.*
Quomodo enim Christus radix David esse potuit, qui ex Dauide tanquam ex
radice traxit originem? ex quo videtur Dauidem potius radicem Christi, quam
Christum radicem Dauidis appellari debuisse, eam enim ob causam dicitur Esaiã
11. *Egredietur virga de radice Iesse,* id est, Messias ex Iesse, siue Isai patre Dauidis,
tanquam ex radice oriatur. Eadem difficultas est in illis verbis Isaiã eodem cap.
cùm dicitur. *Indie illa radix Iesse, qui stat in signum populorum ipsum gentes deprecabun-
tur,* vbi vides Messiam appellari *radicem Iesse,* cùm paulò ante Iesse radix
Messiæ dictus fuerit. Cui dubitationi respondent Rupertus, & Pannonius
Christum Dominum spectatum ratione humanitatis, non esse radicem Dau-
dis, sed potius Dauidem eius radicem. Cæterùm appellari radicem Dauidis,
vt eius diuinitas indicetur, secundum quam radix Dauidis, & omnia omnino
fuit. *Magnificum,* inquit Rupertus, *& mirabile est eius esse radicem, de cuius stirpe
descendit. Itaque secundum diuinitatem dicitur esse radix David, quia sicut radix vi-
tem aut palmitem, ita Patrem suę carnis Dauidem portat Christus secundum diuini-
tatem: unde dicitur Dauid, & tota gens illa in sacris literis vinea Domini dici consuevit,
nisi quia per fidem dicitur inhaerebat Christo, qui dicit Ioan. 15. Ego sum vitis, & vos
palmitem.* Aliam rationem afferunt Arethas, & Ansbert. appellari Messiam radi-
cem Dauidis, non Dauid ex ipso, sed quia ipse ex Dauide ortum habuerit, vt
nimirum indicetur Dauidem esse quasi semen, ex quo Messias produit tan-
quam radix, ex quo deinde futura Ecclesię virgulta germinarent, atque
ad eò dicatur radix Dauidis, id est, ortus ex Dauide, tanquam ex semine. Eodẽm-
que sensu intelligi potest illud Esaiã 11. *Eccc radix Iesse, qui stat in signum populorum,*

Cyrril. Alex.
D. August.
D. Chrysof.
Ioan. 3. 11.

Beatifica vi-
sione, prius-
quam corpo-
re, ascendit
in cælum Chri-
stus.
Ioan. 12. 26.
Psal. 27. 15.
Psal. 65. 9.
D. August.

Rich. Vill.
V.

Esai. 11. 1.

Christus quo-
modo radix
David.
Rupertus.
Pannon.

Ioan. 15. 1.

D. Hieron.
Cur flos Christi
de radice,
nō de virga
dicatur
ascendere.

Obferuauit autem Diuus Hieronymus super illa verba Elaiæ eodem capite : *Et dicitur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet*, Beatam virginem, quam ibi per virgam intelligit, & Christum, quem per florem interpretatur, dici de radice Iesse ascendere : eum neque virgæ, neque flores ex arborum radice solent immediatè erumpere : vt ostenderet et multo post tempore Babylonicæ captiuitatis, nullo de stirpe Dauidis antiqui regni gloriam possidente, quasi de truoco Mariam, & de Maria Christum fuisse exortum.

VI.
Esaï. 53. 2.
Rom. 11. 16.
Ad Coloss. 2.
6.

Omnis gratia
ex Christo
fit.

Ioan. 1. 16.
Esaï. 11.
D. Hieron.

Tertullianus.
Origenes.

Aduertendum est primò, appellationem radicis reuocari in Christum conuenire. Quemadmodum appellatur Elaiæ 53. *Ascendet sicut virguleum coram eo, & sicut radix de terra sitiens*. Et cap. 11. *In die illa radix Iesse*. Et ad Romanos 11. *Si radix sancta, & rami*. Et ad Colossens. 2. *Dicit ergo accepisti Iesum Christum Dominum, in ipso ambulante radicati, & superadificati in ipso*: cuius appellationis ratio ea est. Quia sicut ex radice tota arbor alitur, & efflorescit: ita ex Christo omnes gratiam, & alia dona recipiunt. Quemadmodum dicitur Ioannis 1. *De plenitudine eius nos omnes accepimus gratiam pro gratia*, id est, omnes sigillatim gratias. Quam eandem ob causam, virgæ & flori comparatur Elaiæ 11. Vtrumque enim Hebræi de Messia interpretantur, teste D. Hieronymo in eum locum, quia, nimirum ex frondibus flores, & fructus enascuntur. Per florem autem, & ex flore, vt exponit Tertullianus libro de carne Christi capite vigesimo primo omnes fructus oriuntur. Quamquã Origenes homilia nona super Numeros, aliam tradit rationem vtriusque similitudinis, obseruans in primis non otiosum esse, quod eo loco Elaiæ, virga quidem exire, hos autem dicitur ascendere. *Quamuis enim, inquit, vnus sit Christus per substantiam, singulis tamen diuersus efficitur: prout indiget is, in quo operatur: qui enim seignior est, & negligentior, sic et Christus virga, & in virga non ascendere, sed exire dicitur, quia ex eundem est ei, qui inerti, & seignior est deo stant, in quo non recte consistit, & transeundum ad alium tanquam virga compulsio, id est, seueritate doctrina rigidioris admonitio. Qui vero iustus est, & sicut palma floret, in hoc ascendere Christus dicitur, tanquam flos. Itaque qui verbis indiget, exire ad eum virga, qui autem proficit ad iustitiam, ascendit in florem, donec afferat fructus spiritus, quos enumerat Paulus ad Galat. 5. cum ait. Fructus autem spiritus est Charitas, Gaudium, Pax, Patientia, Benignitas, Bonitas, Longanimitas Mansuetudo, Fides Modestia, Continentia, Castitas.*

VII.
Hier. 11. 19.

Christus cur
abscessus non
auulsus dicatur
de terra
viventium.
Esaï. 53. 8.
Psalm. 27. 7.
Resuruit per
resurrectione
Christus.
Ezech. 17. 22.

Secundò est aduertendum, Hanc radicem conatos fuisse euellere Iudæos, vt ipsimet sese inuicem adhortantur Hieremias 11. *Eradamus eum de terra viventium, & nomen eius non memoretur amplius*. Verùm quia hæc radix nimis alte defixa erat, propter diuinitatem in Christo corporaliter habitantem, vt ait Apostolus: Nequaquam eum auellere, sed abscindere tantum occidendo potuerunt, quemadmodum dixit Elaias cap. 53. *Abscessus est de terra viventium*. Vbi abscessus, dixit, non euulsus, aut eradicatus, quia rursus per resurrectionem eiusmodi radix gloriosa erumpens, mirum in modum gorminauit, vt ipse apud Regium vatem gloriatur, cum ait Psalm. 27. *Resuruit caro mea*. Qui locus ad Christi resurrectionem planè pertinet: id quod illustrius expressit Dominus per Ezechielem 17. *Stipulam ego de medulla cedri sublimis, & ponam de vertice ramorum eius, tenerum dist. in gam: & plantabo super montem excelsum, & eminentem, in monte sublimi Israel plantabo illud & erumpet in germen, & faciet fructum, & erit in cedrum magnam, & habitabunt sub ea omnes volucres, & vniuersum volatile sub umbra frontium eius nidificabit: quod enim hic surculus qui in monte sublimi Israel plantari promittitur, sic ipse Rex Messias in monte Caluarie crucifixus, Septuaginta interpretes disertis verbis expresserunt, cum illam sententiam, *In monte sublimi Israel plantabo illud*, ita transtulerunt*

et cetera

αὐτὸν ἐν ὄρει μετὰ ὧρα ἰσραὴλ, id est, In monte sublimi Iſraēl suspendam illum. Quemadmodum expendit Theodoretus in suis commentarijs super Ezechielem. Theodor. Esai. 33. 8. Eandem ex Christo mortuo germinationem pronunciauit Esaias cap. 53. vbi postquam Christi passionem, & mortem multis verbis commemorasset, quasi exponens illum per mortem plantatum in fructus vberimos pullulasse, subiunxit: *Generationem eius quis enarrabit?* id est, quis poterit enumerare innumerabilem sobolem, quæ ex eo orietur? verbum enim Hebraicum דור, dor, significat sobolem, & multorum propagationem: quemadmodum perspicuum est ex Ecclesiaste cap. 1. *Generatio præterit, & generatio aduenit, terra autem in æternum stat.* Et Psal. 9. *Dixit enim in corde suo, non mouebo à generatione in generationem.* Et ex multis alijs locis, vbi idem verbum ponitur: quam eandem sobolem ex Christo orituram habes apud Esaiam eodem cap. cum dicitur, *Ascendet sicut virgultum coram eo, & sicut radix de terra siccanti:* Etenim sicut virgultum abscissum magis crescit, ita Christus abscissus per mortem, iterum per resurrectionem pullulauit, sicut radix quoad aspectum quidem oculorum latet sub terra defixa, sed tamen foras virtutem suam exerit, ita Verbum latuit quidem in carne, præcipue verò in cruce. Quam ob causam Esaiæ 40. appellatur Deus absconditus, sed vim tamen eximiam ostendit in debellandis aëris potestatibus, & hominibus ad gloriam pro- uenchendis, Denique eandem ob causam appellatur Christus germen Esaiæ 4. *In Esai 4. 2. die illa erit germen Domini in magnificentia, & gloria, & fructu terre sublimis.* Et Genesis 49. in benedictione Iudæ, iuxta translationem Septuaginta, *Ex germine filii mei ascendisti.* Quanquam D. Ambrosius libro de benedictionibus Patriarcharum c. 4. locum hunc ad incarnationem refert. *Ex germine, inquit, ascendit, id quod tanquam frutex in alio uirginis genuit, & ut flos boni odoris ad redemptionem mundi materis uisceribus in splendore nouæ luci emissus ascendit, iuxta Esaiæ uaticinium cap. 11. Esai 11. 1. Erigebit uirga de radice Jesse, & flos de radice eius ascendet.*

Quis sit ille agnus stans tanquam occisus, habens cornua septem, & oculos septem: *Et primum, cur Christus Agnus dicatur.*

SECTIO III.

Commemorat Ioannes uidisse se in medio throni, & quatuor animalium, & uiginti quatuor seniorum, agnum quendam stantem, tanquam occisum, habentem cornua septem, & oculos septem, qui de dextera sedentis in throno librū illū accepit, de quo superius disseruimus, quem agnum Christum Dominū esse nemini dubiū esse debet. Illud explicandū superest, cur appelletur agnus, cur stet, cur tanquā occisus appareat, cur denique habeat cornua septem, & oculos septem.

Igitur ut à primō ordiamur, sciendum est Christum in sacris literis, non solum leonem, propter ea, quæ paulō antè diximus, sed etiam Agnum propter multa alia appellari. Primum, quia ueluti Agnus fuit pro hominum salute in cruce immolatus, quæ ratio est Origenis homilia 24. super numeros. Imò & Ioannis Baptista cum dixit, *Ecco Agnus Dei, ecco qui tollit peccata mundi:* nimirum immolatus in cruce. Quam etiam ob causam fuit olim expressus in iugi illo sacrificio legis ueteris, in quo Deus præcepit, ut sibi quotidie duo agni immolarentur, Numerorum 28. *Offeretis agnos anniculos immaculatos duos quotidie in holocaustum sempiternum: unum offeretis mane, & ad alterum ad uesperam.* Quo loco est obseruandum, quanquam in lege ueteri multa animalium genera, siue terrestria, siue uolatilia uicari consueuerint, nihilominus iuge sacrificium, ex solis agnis præceptum fuisse,